

Krasney Vostok kennen de Russen van bier, niet van melk. Maar bierbrouwer Nazipovich verzette de bakens, verkocht de brouwerij en richt zich sinds 2003 op de melkveehouderij. De Rus importeerde tot nu toe 4000 Nederlandse vaarzen en wil in 2010 circa 100.000 koeien melken.

Zaidullin Rafael: 'Dankzij investeringen in het bedrijf enthousiastere medewerkers'

Negen stallen, vijftien sleufsilo's, zeven af en aan rijdende voermengwagens en 3200 koeien. Het grootste complex van Krasney Vostok, Alkeero, heeft veel weg van een bedrijventerrein. Er wordt achttien uur per dag gemolken in een 2 x 32-rapid exit. Honderd arbeidersboeren – de meesten houden zelf ook enkele koeien – staan onder leiding van zes managers, op hun beurt aangestuurd door een algemeen manager: Zaidullin Rafael.

Krasney Vostok is Ruslands grootste melkveebedrijf en telt in totaal 10.000 koeien, verdeeld over vier complexen. Eigenaar Khairullin Airat Nazipovich verkocht in januari zijn bierbrouwerij voor 390 miljoen Amerikaanse dollars. Sinds 2003 investeert hij in melkveehouderij omdat de vooruitzichten voor de Russische zuivelmarkt gunstig zijn. Nazipovich is zeer ambitieus in zijn toekomstplannen. In 2010 wil hij in de regio rondom de stad Kazan – 1000 kilometer oostwaarts van Moskou – 100.000 koeien melken.

33.000 kg melk per dag

Terug naar Alkeero, dat de afgelopen twee jaar in totaal 2700 Nederlandse en Duitse vaarzen importeerde. Rif Agliamov, algemeen directeur melkproductie, reed met exporteur Bles Dairies 7000 kilometer door Nederland en selecteerde dieren van Ameland tot in Zuid-Limburg. 'In Nederland is het makkelijk om vaarzen te kopen met een hoge aanleg voor productie. Van de vaarzen die we aan-

kochten, produceerden de moeders in de eerste lactatie gemiddeld 8000 kg melk. Dit jaar willen we 6000 dieren importeren uit Nederland.'

De huidige melkproductie ligt op Alkeero op een niveau van 6000 kg per koe. Dat moet omhoog vindt Agliamov: 'Er zijn hier inclusief droogstaand vee 2500 melkkoeien die samen 33.000 kg melk per dag leveren. We zitten in een moeilijke periode; er kalven veel dieren tegelijk en de voeding kan beter. Vanwege het klimaat is gras telen hier erg lastig. 's Winters daalt de temperatuur naar -37 graden Celsius en 's zomers loopt het kwik op tot +35 graden. Luzerne en mais zijn de enige ruwvoersoorten in het rantsoen. Voor hoge energie- en eiwitgehalten zijn het optimale oogsttijdstip en het drogestofpercentage van belang, maar door slechte weersomstandigheden en onvoldoende oogstcapaciteit is een deel te vroeg of te laat ge-

oogst.'

Bezwaarlijk is volgens Agliamov vooral dat de voermengwagens de te grove en soms beschimmelde luzerne niet kunnen mengen. Hierdoor ontbreekt een noodzakelijke structuurbron in het TMR-rantsoen. De luzerne ligt wel los aan het voerhek, maar door onvoldoende smakelijkheid nemen de dieren die nauwelijks op. Leververvetting en pensverzuring liggen op de loer. 'Dit seizoen willen we het probleem ondervangen door de luzerne in te kuilen bij 35 procent droge stof, maar dat is een experiment.'

Naast mais en luzerne bestaat het menu uit krachtvoer, een mix van gerst (30%), soja (15%), zonnebloempitten (24%), raapzaad (30%) en één procent mineralen. De bevroren Ajan Ibatullin (30) is verantwoordelijk voor het voermanage-

ment. 'Zes groepen krijgen elk een afgemeten rantsoen. De verse koeien vreten 11 kg krachtvoer, op drogestofbasis is dat zestig procent van het totale menu. Na tachtig dagen zakt dit afhankelijk van de productie en conditie naar vijftig of veertig procent', vertelt Ibatullin. 'Toen Nazipovich nog eigenaar was van de brouwerij voerden we ook bierbostel. Dat is nu te duur, maar voor de melkproductie zou het prima passen. Via fokkerij kunnen we nog weinig selecteren, des te belangrijker is de voeding. De luzerne moet eerder van het land, we voeren daarom druk overleg met de managers die de gewassen telen.'

Halve provincie Overijssel

In vergelijking met Nederlandse of Vlaamse bedrijven is Krasney Vostok extreem extensief. Rondom Kazan bezit het bedrijf in totaal 115.000 hectare, een oppervlakte die de provincie Overijssel voor de helft overlapt. Het complex Alkeero teelt op 70.000 hectare zestien verschillende gewassen, waarvan een deel bestemd is voor menselijke consumptie. 'We kunnen maar 400 hectare beregenen. Door meerdere gewassen te telen, spreiden we het oogst risico', vertelt Agliamov. De jaarlijkse neerslag be-

Luzerne is naast mais de enige ruwvoersoort in het rantsoen

draagt gemiddeld maar 420 mm (in Nederland is dit meer dan 750 mm, in Vlaanderen meer dan 800) en dierlijke mest is beperkt aanwezig. Daarom ligt de gewasopbrengst lager dan in Nederland of Vlaanderen, ondanks de vruchtbare grond en het gebruik van kunstmest. Snijmais noteert een opbrengst van gemiddeld 27 ton per hectare, tarwe 3 tot 3,5 ton per hectare en gerst 6,5 ton per hectare.

Agliamov ervaart dat het resultaat van megabedrijven als Krasney Vostok niet alleen sterk afhangt van de voederkwaliteit, maar ook van de vakkundigheid en

de motivatie van het personeel. 'Sinds 2004 is het salaris van de melkers gekoppeld aan de productie en de kwaliteit van de melk. Melkers zijn kien op het leveren van de hoogste kwaliteitsklasse en controleren elke koe via een voormelkcontrolebeker. Tachtig procent van de melk valt binnen de hoogste kwaliteitsklasse. De melkers hebben meer verantwoordelijkheid gekregen, wat tijdens het communisme ondenkbaar was.'

Krasney Vostok neemt de training van personeel serieus. Zo kreeg onder meer voedingsspecialist Ibatullin een praktijkopleiding bij PTC+ in Oenkerk. Hij kent de Nederlandse melkveehouderij enigszins: 'Nederlandse boeren zijn allround. Melken, grondbewerking en veeverzorging liggen allemaal bij één persoon die het geheel overziet. Op dit megabedrijf werken we met diverse specialisten, we hebben bijvoorbeeld een eigen dierenarts. Het is van belang dat we als managers verbanden leggen tussen bedrijfsdelen. Klauwgezondheid bijvoorbeeld is niet alleen een kwestie van hoefverzorging, maar een samenspel tussen voeding, huisvesting en klimaat.'

Ibatullin legt uit dat mestproblematiek in Rusland niet bestaat. En vanwege het extensieve karakter worden Russische kengetallen uitgedrukt in kilogram melk en zelden in hectare. Moeiteloos lepel hij het 'huishoudboekje' van Alkeero op: 'De kostprijs voor een kilo melk bedraagt 17 eurocent. Daarvan is 48 procent voeding en veekosten, 22 procent rente, 15 procent energie, 10 procent salaris en 5 procent transport.' Hoewel het inkomen van de melkers (goedgevoerde vrouwen) met 132 euro per maand modaal is voor het Russische platteland, staat dit salaris in schril contrast met de melkprijs. Melk van de hoogste kwaliteitsklasse levert 32 euro

Ambitieuze magnaat verruilt bier vo or melkvee op Russisch platteland

Russische revolutie

Fokko Tolsma: 'Variatie in oorzaken maakt klauwgezondheid lastig te bevatten'

Nazorgverlener Fokko Tolsma: 'Gemotiveerd personeel is belangrijk'

Het Russische bedrijf Krasney Vostok nam sinds de start 4000 Nederlandse vaarzen af. Adviseur Fokko Tolsma toog nadien tweemaal naar Rusland om nazorg te verle-

nen namens Veepro Holland, Nederlands onafhankelijke belangenorganisatie voor export van fokvee en sperma. 'Nederlandse dieren zijn niet gewend aan de Russische omstandigheden. Met name grote temperatuurverschillen en stress door de nieuwe omgeving zorgen voor extra belasting van de weerstand en de gezondheid. Wat ik de bedrijfseigenaren duidelijk maak, is dat een genetisch hoogwaardige vaars geen garantie is voor een hoge melkproductie als de bedrijfsvoering tekortschiet.'

Tolsma werkte voorheen als instructeur bij PTC+ in Oenkerk, met als specialisme dier-

gezondheid. Hij adviseerde de Russen tijdens zijn verblijf in Rusland klauwproblemen eerder te traceren en personeel goed te trainen om aandoeningen adequaat aan te pakken. De verscheidenheid aan oorzaken maakt klauwgezondheid lastig te bevatten. 'Door de strenge winter vroom op veel plaatsen de mestschuif kapot, dieren liepen op een dichte vloer in de mest en de infectiedruk nam toe. Beginnende klauwaandoeningen werden vaak te laat behandeld. Een kreupel dier neemt onvoldoende voer en water op, waardoor de weerstand steeds verder afneemt met het

risico op longontsteking. De watervoorziening was soms ontoereikend.'

Tolsma merkt sinds de start van Krasney Vostok dat het beleid langzamerhand verbetert: 'Kordaat zijn in de aanpak was men in het communisme niet gewend, maar is van belang om klauwgezondheid te bewaken, bijvoorbeeld door het consequent toepassen van voetbaden.

Gemotiveerd personeel is belangrijk. Ik houd leidinggevenden altijd voor dat succes niet afhangt van een goede manager, maar van een goede werknemer.'

cent op. Krasney Vostok separeert de melk van hoogcelgetal- en mastitiskoeien als eerste- en tweedeklasmelk en ontvangt hiervoor respectievelijk 16 en 6 eurocent per liter.

Revolutionair project

Rondom Alkeero liggen zeven dorpen. Veel inwoners zijn medewerker op het megaproject, waarvan Rusland er op dit moment achttien telt. 'Voordat Krasney Vostok zich vestigde rondom Kazan, dreigde het platteland er te ontvolken, de voormalige coöperatie telde toen 600 koeien. Toen Krasney Vostok er inves-

teerde, kon elke arbeidersboer zeven hectare grond inleggen en was daarmee aandeelhouder. Naast het salaris ontvangen de arbeiders nu dividend over hun vermogen', vertelt Zaidullin Rafael.

Op 1 juni 2003 startte de bouw van het eerste Krasney Vostokcomplex, zes maanden later molk het bedrijf de eerste koeien. Rafael stapt stal nummer negen in, die voorheen bestemd was voor jongvee, maar binnenkort plaats biedt aan een extra melkstal. 'We richten ons op groei en besteden sinds vorig jaar de jongveeopfok uit. De jongveestallen richten we in als potstal en benutten we nu

voor droge koeien en importvaarzen.' Krasney Vostok bouwde de ligboxenstallen met behulp van Nederlandse bedrijven, waaronder DeLaval, dat de rapid-exit-melkstal en voermengwagens leverde. De huisvesting is een wereld van verschil vergeleken met de lage aanbinstal op het oude bedrijf. Rafael: 'Sinds Krasney Vostok in dit bedrijf investeerde, zijn de medewerkers enthousiaster geworden. Alles is nieuw en modern, dit project is voor Russische begrippen revolutionair.'

Tijmen van Zessen

